CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

॥श्रीगणेशायनमः॥वनविहारिणेकृष्णायनमः॥एकस्मिन्दिवसेमधुपुरांगतःश्रीकृ
ष्णःसर्वेर्द्रुमहालिकामारूढःसन्नानाविधोपवनैःशोभितांमधुपुरीनत्रस्थनानाविधा
जनानप्रदर्श्यनदर्शनेनव्रजस्थान्दावानलेनदग्धानांव्रजस्थना
नाविधभक्तानांजीवंयत्समरसंतेनव्याकुलोबभूवेत्याह। सांद्रीतिद्वाभ्यां
क्रीडाभवनस्यशालीतिषड्भिःसांद्रैर्वल्लिवितानमांसलदलैर्दिविघोतमा
नश्रीकृष्णःसन्वस्तत्सखाएवंगोकुलारण्यमेवंविधंचकार।सपुरा

सांद्रीभूतैर्नवविटपिनांपुष्पितानांवितानैर्ह्रस्वीकृतांदधतीमपुरापत्ने
दृष्टनेत्रः।क्रमःक्रीडाभवनवदुभांसर्विघोतमानोद्यौसपत्रैरलहद
योगोकुलारण्यमेवं २ यासौस्त्रोसैरंचयन्रत्नमस्थलेकालःकुर्वन्सह
णनिनयेनपयसांचक्रवालेप्रणाली स्मारंस्मारंप्रस्मयनिविडांगलतीकेलिल
सांद्रीघोत्कंठाजटिलहृदयस्यचित्राणिसोभत्तु २
पत्नेवीक्ष्योपुष्पितानांविटपिनांतैसाणसांद्रीभतेवितानैश्चंद्रोन्मेषैःसरलोः
शोभानांदधतै २ लेवांविष्टेरजनेसासानिशकैस्तरा।क्षालिनास्थल
कमस्यनालाणस्यसःसवनवनलक्ष्मीगृहीतेःसमंतैःघनालीतमेषि

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

अंतर्धाराबलिनधियस्तव कस्मान्नेत्रवीथीं विहन्सन् धातुर्मौलिं काचे धर्मलः ह्लादमलोहितो ऽतव
स्वांतउल्लासचिह्ने ॥१२६॥ प्रेम्णा उन्नाहात्प्रागुर्व्यांतिर्वाघा धारामधिरूढान् । अंकोडे अनवसरेतवगंडो

विहन्वंशी सुरीतवदनोनेत्रवीथीमकस्मात् अंतर्धाराबलिनधियोधातुमिधर्मिलोकं । क्रीडा
कुंजेलुठतवपुषः स्वांतमानंदधाराकल्लोलैस्तरसिसमोत्फुल्लमुल्लासचिह्ने ॥१२६॥ प्रेम्णोन्नाहाद
रूढाधिवान्वाघाधारामकाडेगंडो संगेस्मरपरिपनवेः पांडुरदत्तचुंबः । कुर्वन्हेम्याः विलासितनंद
चिह्नामित्वं । सांद्रेणत्वांसरचिरपरिरंभणतुंगोत्सवेन ॥१२७॥ इत्थंनीव्र व्यसनजलधेः पारसीमामि
वासासंदेशैर्मधुरगिरिमनिर्दिशन्दूरदर्शी । हृदयंकुवलयहशांतत्रचिन्तावुकृत्यंकालंवंचित्
त्वमतुलमनोगोकुलोन्मत्तनिद्या ॥१२८॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु । श्रीकृष्णः ॥

संगेदत्तचुंबः ॥१२७॥ इत्थंअनेनप्रकारेण प्राप्तांनीव्रदुःखरूपजलधेः पारस्यसीमोदर्शयन्
दूरदर्शीदूरदर्शी प्रतिविशिष्टस्वामित्यर्थः हेअतुलमनो ॥१२८॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

>प्रविरलसुहृन्निविडसुहृत्सुदेवाक्रूरादिः तद्वैनस्यैर्दूरे धावितोप्राप्तितोहं कृष्णरूपोमेघः प्रधुना
किंवरिष्यधावुगतिस्थुरो मेघपस्तोविलसद्मतेजलेनालंकृतः कृष्णपक्षेविलसन्माधुर्यादिरूपा
मृतेनालंकृतः॥१२३॥हेसुमुखिवन्यसंगजन्यनिराबाधमास्वादयामित्वमपिकथंवा

नीतेघो संविरहरिणासर्वतोहत्तडागेजाने कंठस्थत्वविलुठितप्राणमीनासितन्यिदूरे
संप्रत्यविरलसुहृन्मारुतैर्धावितोहंकृष्णमोद्यौविलसद्मतांलंकृतःकिंवरिष्ये॥१२३॥नाथं
स्वप्नेनिधिनिधिक्तपल्लवासंगतिर्मेधरयामोदंविधुमुखिनिराबाधमास्वादयामि॥किंवृत्तांत
त्वपिविजयतेकाचिदालुधिविधा पांसंस्तीहसितरसाम्राधदूनां॥१२४॥लब्धोदोलःप्रण
यरभसादेवंताम्रोधिनम्रःप्रम्लालयंतीकिमपिभणंतीयाचतेनंदसूनुःप्रेमोद्दामप्रमुदपदवी

सारिणीपोलक्षेदृग्यातेकथमपिनसामाधवीकुंजवीथी॥१२५॥

स्वादयसिइत्येवम्मरोदःकिंवृत्तांकाचिविधात्वपिविजयतेपांसिपांसंस्तीपूर्तीत्वंमां।
यदूनांप्रारात्निवृत्तवेगोनहरसि॥१२४॥हेताम्रोधिप्रणयवेगात्लब्धोदोलोप्रार्थयोचस्त्रः
एषनंदसूनुःनम्रःसन्विमपियाचते१२५

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

तत्रवल्लवीभ्यः प्राणेभ्यो मित्रावसतिः श्रीराधावि धातुः स ओं मा धुर्प्रीतिरा धारणादि
तीया वाचो युक्तिस्तवकितपदैरघमेयं सखीनोंगाढाश्वासेवि धुरवि धुरं प्राणभारं बिभर्त्ति
बाचो युक्तिस्तवकितपदैरघमेयं सखीनोंगाढाश्वासेवि धुरवि धुरं प्राणभारं बिभर्त्ति
ब्रह्मानंदी भुरसि रवरिलोमेरत्नारत्नभर्तालंयशोभिर्वलयितनगवल्लवाधी
शपत्नी नादंष्ट्रांगी शिरफलिनाप्राणघनप्रीणयानन्नुवार्तामंत्रध्वनिभिसरिमे
मंत्रिचूडामणीड ७

यथातद्वसवल्लवेतत्सरवशास्त्यन्ते ६ संवल्लवाधीशस्यनंदस्यपत्नीनगरंगत्वाविरह
सर्वेणदंष्ट्रांगीस्तसाःप्रार्तिजोवीःसंबुध्यद्योतस्वमंत्रिध्वनिपाठैःप्राणयन्जीवयन्सुख
यपत्नीकथंभवांनंदीश्वरवर्तिन्यमेरत्नानितवस्तस्यरत्नभर्त्ता ७ श्रीराधाकृष्णाभ्यांनमः

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

मनुसरः पत्तनांतर्वसंतशोकहर्षाख्यमहादेवंतंप्रणम्य सरः पश्चिमतटेरजिन
पाठमुनघासःसारस्वतःसंगमःसरस्वतीसंध्यासंगमोस्तिनिकुंजवितानस्थितलोनादिकु
र्वंतोजंगमाजांगमनुष्यादीनामभिमतस्वर्गछायाधुरांधारंप्राप्तिकुर्वन्धुरशरादन्प्रत्

॥१प्रथमेगौरीपतिमनुसरेःपत्तनांतर्वसंतशोकहर्षाख्यसन्नजलौकलीधारंनराणां॥
॥यस्याःपश्चिमतटेरजिनपाठेसंगमोजंगमानांमानुषादिकुर्वन्भूमिमन्नधुरांधारसारस्वतो॥
॥स्ति१२॥प्राक्कूलेनलनपदवीनन्धिध्यासिसौधंगोपीनेत्रंकरणमुरलीकाकलीध॥
॥नःमलाबांनदुंदुभ्यालापसुरितवदनेर्यत्रनारीकदंबैर्हृद्भंगाभिःप्रपुरासंगमेचुं॥
॥ विनोस्ति १३

॥२॥सप्तमांसांनस्कपुत्तरेनन्धिसोयंकलांश्रीलासनलनपदवीमारूढःप्रनरंध
न्यासीत्यास्यापनस्फुरितवदनेनरीसमहैर्हृद्भंगाभिःवरणैःनंदस्मिराद्यागतसमममनषु
रथासःसंगमेप्रकुंचुं विनोस्ति सामिलाषमाविनोस्ति यत्रपघुतासरस्वतीसंगमे १३

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

तावल्लभ: मेरूवत्तुंगैस्त्रैलोक्यैः करगैस्तथानवचंतेयथाम ह्यपालमातोपिता
सांवत्सवानांग्राम्निंदिकुशावकरीतुवत्। त्वतासुमम्प्रेमग्रंथिंविस्रापयेधा = तद्विधानांचे
तःपूर्तिंविधातुंकर्तुंममम्त्योश्रीभिन्नेलसनापावकःनोजनपदाश्रास्तिंवंति २।
तस्मिन्गोकुलेसर्वशारिनोदृसामदिछेदेननिधनपदवीनाशायस्याःप्राप्रविष्यन्।

ग्रात्मन्नैरोपिनाहितयामेस्थलुंगैर्वर्धयंते वल्लभ्यस्ताः प्रियसख्यथामह्यपालमेशानो
पि दुर्वासंविरःविहितांनिकुवानस्तदार्तिंप्रेमग्रंथिंचमतितरलंनासुविस्रापयेधा
= तिष्ठंत्वत्तजगतिवाक्यस्तद्धिधानोविधातुंचेतःपत्तिंनयुजनपदास्तत्तिर्मिर्मसना
था भ्रपोभ्रणःप्रियसखशपेतुभ्रमग्राजनोहंभरन्यामे हृदिसुरतवरीजापतः
काचिन्नास्ति २ मयिप्रेषस्तलनपटभो ज्यात्नोप्राजर्ज्यंजाः सर्वंत स्थिन्
निधनण २वीशा।इत्नोपास्त्र्याश्रेन् २ गोपीनेत्रोत्पलिविगालिते मरिसि
गच्छि ग्रारादरेस्तेवांयदिनिरवधिनोवसेकोभविश्यत्र २ ग्रानंदाम्बरगिरि

यदिगोपीनांनयनजलपवाहैस्तेषांतुरागोग्रभिवे कोनाद्रियत १० विदुरपास्यत
स्तव ग्रपंश्रीमान्ग्रकुटिलःपंथामप्यते गोकुलस्यसर्वपरार्थदर्शनज्ञानंद
सिंधोनिपतितेसाते ग्रंघोयेनातयुक्तोभवामि यदिसुहृदितुष्टेमनिसंतोजनोहि

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

यज्ञानोद्यानिकज्ञानेना: यद्यपिमन्त्रकौलनात्मभवतोऽपि पाशवाधिनत्र: सन्तेषांसदनस्यद्वारवीथ्यांमालोकि
तंजायंतीनांव्रजस्त्रीणांमालोकायजिहीर्षा: गच्छे: वैधरितालक्ष्मालोकलेनस्पृहि नदात्मज्ञानांभावैर्जितो
सिद्ध्यर्थ: २७ पुर्व्या: समीपनृपपुरो ग्रैकोटराख्यप्रदेशलंगच्छे: मालाकारस्त्रीउद्यानपालीशालीनामुद्यत्स

यज्ञानस्तेयदपिभवतोविप्रपाहेत्यात्मेनकौलेषांतदपिसदनद्वारवीथ्यांनिरीक्षा: जायंतीनांमद्रुचिते यज्ञपत्नीनी
तत्रविप्रांगनानांमालोकायत्कृतेनचेदृशभावैर्जितोऽसि २७तंविख्यातंकुटविटिनामंडलेनाति स्वभावा
एरंतत्रंगच्छेरूपपुरिपुरकोटिकाख्यप्रदेशे यत्रप्रत्येमपिविकरतीनेत्रमुद्यत्पालीशालीनाप्रकटित
भुजाश्लेषमत्तंजकास: २८ इत्थंक्रांतापुरिपरिसराक्सहीकारवं यहीभर्तुश्चमरनृपते:पुत्रिनारण्य
सारत् श्रीदानंसुभगगजस्थीकृत्यतत्राधिरूढ: क्रीडानारीरधुरुभुजान् द्वादशाहंवसानि १९

भावार्थिमाविनेत्रविकसितीप्रकटितभुजाश्लेषयात्पालीना:पल्यंकवास २८ भ्रमरराजस्यपहीभर्ते
सिंहासनस्वरूपेसुभगद्वादशभुजान्दधत्प्रणंतत्रैवसानि १९

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कृष्ण

तस्मात्स्थलात्प्रहरांभविकाननस्यपदवीयाहि पत्रप्रंविकाननेपुरानतीश्रीनंदसर्पतिःसकासात्
मोचयन्नएवंविधाधरंगंधर्वसर्पनायाःसकाशंमोचयन्नोकीनामानंदोत्तरमकरवं४
हेवीरयेनवर्त्तमानस्यउत्तंगंयमुनानीरांतरभिंचपतस्तोभूमिकुवलयापीडंतावघोतेनिम्नोन्नतप

परस्वतीसंगमात् तस्मादंनविचित्तपदानंस्पराहरांमाहिप्रीत्यासपहिपदवीमंविकाकाननस्य॥ पत्रानंदोत्तरमकरवं
सर्पतःसर्पनापास्तातीविधाधरमपिपुरामोचयन्नवलवीनां १॥ भ्रूभोमिसूक्ष्मकिंकुवलयापीडंता
वघोतेरतानिम्नोन्नतपरिसरास्पंदनेवर्त्तमानः॥ मुंचोत्तुंगोमिहरदुहिकुधीरंनीरांतरभिंसं
॥कांतांनवचुपदवींसाधवःशीलयंति २॥ नुचासन्येविहगरुचिरंकिंचदस्मादुदंचंराजनीरंन
वसुमनसांराजिभिस्तीर्थराजे॥ पत्रार्दंकिमपिकलशीचक्रतुर्मप्रभावात्सामीरीरंगकुलन
मपितयागंदनीनंदनोपि ३॥

तिसरायतःसाधवोनानाःस्थलेप्रस्मात्स्थलात्उदंचीउत्तरदिग्वर्त्तिनंप्रहरघाटतिभिसंगंनीर्थरा
जेवस्थानीमेमदैश्वर्यंहसामोस्मभिलाषवनानाभीरिंगाकुलेएवंगांदनीनंदनोपिमपुराणमनसमपेम
तप्रभावात्तिमपिकलपांचक्रतुः २॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

यत्रमृगहरेस्त्रीमंत्रिनीनांकपालस्खवाणालज्जापारुष्यलक्ष्मा॥पचिसस्नुःमदजिमुरतेजम्भुःकपंक्तताः बालाःबलैरेव विलसितंविलासोवेशंपुनश्चवैदग्धीरूपपरिमलविरःएतेनतेषांपुष्पामयबाणालमारोपितेकीदृशी नांलज्जायाः शस्त्रप्राणांपुनश्चदास्यरूपमुकुलैःसहकृष्णगंडस्थलपाशो॥२३॥श्रीमत्सुधात्रएषश्रीमानित्याघुलवतीभिरियु

॥प्राप्तप्राणांहसितमुकुलैःपुष्पगंडस्थलानांदृग्दृष्टिंस्फुटसुमनसांसंदनेमुंचतीनां॥तेरैजैधीकरिम लक्रिरोपत्रसीमन्तिनीनांसखुर्बाणावलिविलसितानुकुलहासाः॥२३॥एषश्रीमान्नृपसदसिर श्रीमाधवोराधिकायाःप्रेमस्थलंकररणकुटिलालोकभंगीविलासः॥इत्थोत्सुकपुरपुवन्तिभिःस्मारि तोहामनर्मागमोभिर्हृतनुरहंपत्रचित्रापितोस्मि॥२४॥लीलास्त्रोमनृविजमनेवचनाजोंद्र भोगेश्रीराधांगीकृत्यरपुरांभोजसंवाहनस्य॥तत्रस्तीरांबुधिपरिमलस्पर्द्धनेवर्द्धहस्तेग्रामेना मंधज्जगति भजेरत्रविश्रामसौख्यं॥२५॥

वन्तिभिःस्मारितेराधिकाविषयोद्दामनर्मागमव्यातपात्रतोहंचित्रापितोस्मि२४ वडोयाश्रतिप्रसिद्धेवर्द्धहस्तेध्वज युक्तेग्रामेतत्रप्रथाविश्रामसौख्यंभजेः एवग्रामेनागेंद्रस्यानंतसशरीरिमल्लीलयासप्रश्रयनंविजयिनेकपीभक्षो स्वसमुद्रपरिमलेनसहस्पर्द्धनेस्पर्द्धंकुर्वतिअत्रकर्तारिपुजत्रयः २५

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

हेमुग्धेश्यामो युवामामेवकलय निपश्यतिनतोमित्यकमरुमिकांकुर्वतीभिः ग्रामस्थाभिर्युवतिभिः स
रलनयनावलोकनेनयामेत्रीतस्याः भराणांग्रतिशर्वनांग्रेरुंपात्रीहरतोस्थियानास्तोत्ती
वीर२० सव्येबामेवकुलीनिविडंयत्वकुलाकाननंतस्यउपशल्यंसमीपेमुंचन्एवंकालीयहदस्यउ

पश्यति
मुग्धेश्यामःकलयतियुवापश्य मामेवनत्वामिसुलासेरुमरुमिकांसर्वतःकुर्वतीभिः॥या
नालीवीसरलनयनालोकमेवीभराणांग्रामीणभिर्युवतिभिरुं यत्रपात्रीहरतोस्मि२० मुं
चन्सव्येबकुलवकुलाकाननस्योपशल्यंचोरुंगंहदपरिसरंदर्शिशेकालियस्यपु [illegible] त्रीभिः
त्वंविहितमिहरंघोनमंतर्लतामिर्धीराधानंविमलसरसीरोधिभाजंभजेथा॥२१॥वल्ली
चिरंव्रजमजकिरंतंव्रजस्योपशल्येकल्येक्रीडनविहरणोत्कंठपाग छतोमे॥यत्रोदंचत्कल
वल्लीवितैर्वेणुगीतैर्मुग्धाणंत्वर्णराजीरजनिविरक आकुलानोंमहांसि॥२२॥

नंगंग्रत्युच्चेपरिसरंमुंचंभजेथाः कीदृशंमंतर्लतामिः पिहतामिरघोतंग्राकाशितस्फटिकं पुनः कीदृशंवि
मलसरस्याःश्रोणीघतपाधनंव्रजस्योपशल्येमहोरुतिप्रसिद्धं मुरारंगांव्रजपत्नमुकुंदकल्येक्रीडनः
कालेचत्रविहरणोत्कंठपागलतोमेमउदंचत्कलयितैःउच्चैःप्रथुरशरदपुलैर्वेणुगीतैर्कर्त्तृभिः रजनांवि
हरकआकुलानांमनांश्रेणीग्रतारि २२

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

उज०
६

रहेवाहीतिप्रसिद्धांरहोलोलधभक्तिःसवृत्तमेषाः वधूभूतांमहिलाभिःवृजसुंदरीभिः कलिता
कृत्वाचास्कहेलाप्रांगारजन्यनिषण्णसायंकालेमुशलिशब्देनसामिनेपश्येन॰प्रहर्षेशे
नन्नु॰प्रपर्यालुकंगोपीकुलमहमकरवं२९पितासतिप्रसिद्धं प्रीतराधामिधोग्रामःतवउ

जोचंद्रस्यकुलपरिसरेत्वधुष्टिलभेचास्तोविख्यातांवलितमहिलाचास्कहेलारहेलां
यामाघप्रहितमुरलीकाकलीकृतिकोहं॥साघंगोपीकुलमकरवंसामिनेपश्य
नन्नु२९यत्रप्रीतानहमकरवंमित्रभूतेनशावेदुहारंहारंविदितसमयोवल्लवीनांधी
नि॥शारिब्रातेःसरलुवलितप्रीतसाबामिधस्लेटशःलेशंपथिपुरविनोदारविधंतु
हारं३०सोयंरंभानटवरचुलैःसेवमानोमरुद्भिःकन्याशोलोत्तमसुमनसांनिर्भरामोदया
रीं॥पीयूषेणाकुरितवसारेतिस्तासुदंचदुस्त्रीलोकातीतःकिलमेदविताबल्लवेंद्रस्यलो

हारंलेशंदारयिष्यतिजत्रग्रामेविदितयधिचौर्यसमयोहंगोपीनांदधीनांहारंहत्वाशाखास्त्री
तान्॰प्रवरवं३०वल्लवेंद्रस्यलोकोनेदीर्घस्तांमदपिताहर्षयुक्तंकरिष्यतीत्यर्थः रंभानटनेनापो
मीघमानीतिकथःकमनीयोयोऽशोकः पीयूषेणाकुरितवसतिर्यस्यतथाभूतोलोकस

सपर्यः॥३२॥श्रीभगवतेनमः॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

योजनद्वयेन प्रकारद्वयेन पुनः सन्नयोयं घोषस्तवनोषंजनपिना चक्रवालमंडलं समूहस्तत्पर्यः यत्र द्वे
भस्मागवां बाहुल्येनविधातुंक्षमधी सृष्टिर्विलसति ॥ प्रतापवसा सृष्टिः दिव्येनसर्षिणा यते नाखिलजगतीतर्पयंति
२६ सनंदस्यव्रजेविजयिनीसाहस्रसिद्धशालमलास्यांश्रसौ प्रदेशंलंभजेयाचंभ्रमंतीकासरीभिर्मत्तिषीभिः परीतां

सोयंदध्नामधवनिनदाक्रांतदिक्चक्रवालोघोषस्तोषंतवजनपिता योजनद्वंचुंवी ॥ दिव्येनालंनिरिव
लजगतिसर्षिणातर्पयंतिभ्रांतभृंगा विलसतिविधेर्गोमयी पत्रसृष्टिः ॥ २६ ॥ कस्तालसांवधिभिरमितः
कासरीभिः परीतांतांसनंदव्रजेविजयिनीशालमलस्यंभजेथाः ॥ वीथ्यांतीर्थंपुरुविसरायत्र
मित्रानुवेलंरवेलंतस्तानवुविद्धतोविक्रमान्मेत्रमेण २७ हूरादेवप्रणयतिपुरालभ्यसारू
रनामाप्रेमानंदंतवनघनेप्रोषणंदंनिवासः ॥ जेंघास्तेनाक्षिनिपतिपुरीस्पंदनेनानु
विंदन्यत्राहारंप्रियमकरवैमित्रो वेगवानी ॥ २८ ॥

आसांहेमित्रचक्षुर्निकरावालकस्मरहाः प्रनुर्नंदस्यनिवासः साररनामाग्रामः तवन
यनघोषानंदप्रणयतिवर्त्मानसामीक्षेवर्नं मामवव्रजे सालेनवेगवत्तरंग प्रनिधाय
वेगपुष्कलेनस्पंदनेनमधुपुरंविदन्हेपंगवीनं प्राहरमवारवी २८

वेलंनिरंतरंरवेलंतः ममविक्रमान्गोवर्द्धनोद्धरणादिविहारान् प्रनुविद्धते प्रनुकरणं

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कुर्वति २७ उप ३ ×

यत्रनंदीश्वरे॰प्रास्थानीमनु॰प्रास्था न्यांपांडुरोगंडशैल॰श्वेतप्रस्तरवेदीविजयिनेकचंभ्रतः॰प्रभीरीणां
नयनपथसंगमादेवसघस्तन्द्रस्तोमोद्घोषितस्य॰प्रभिलाषप्रारंभरूपभावविशेषपना धुर्योल्लासभंगीक
न्तिमाचष्टेशाडीशेलनरहरिनादेवतासांमोद्घोषितभावसोदरोजालहस्तार्थः पुनश्चममपदीभ्रतः
स पुनश्चपरिमलोद्गारस्पृशोधीभ्रतेनगरीपान्॰प्रतिसृजीधरत्यर्थः २ धुर्यत्रकुवलयदृशाप्रेमपर्णः जल्पः॰प्रा पुरा

१ प्रभिलाषप्रारंभरूपभावविशेषपना धुर्योल्लास भंगी

॰प्रभीरागंनापनसरणीसंगमादेवतासांसघोम्नोद्घोषितमधुरिमोल्लासभंगीविधाना॥पीठीभ्रतोमम?
पदिमलेजारगोद्गीरीयादृयत्रास्थानीमनुविजयिनेपांडुरोगंडशैलः॥३५॥रेणुर्नीयंप्रसरतिगवांधूमधा
राहस्राल्लोवेणुनलिकायोगकन्धकुहरेकीचकोरंध्रीति॥पश्योन्मत्तेरविरभिपयोनाधुनापिप्रतीचीमा
न्चांचल्यंकलयकुचपोः पत्रावल्लीतन्नोमि॥३६॥दूरंवेणीध्वनिरुदपतेहंतमाधावतावद्भूमोदानीमपि
नहिगंतोलक्ष्यतेधूलिलेखा॥॰प्रतिघरेरेणुरुपतितोस्तीतिसंभ्रमेणगोपीनां

चर

सादिनिर्देशोनान्वयः तासांप्रेमजल्पमेवाह॥कश्चित्सखीवैनातरुप्रस्थगोष्ठागमनेसंभ्रमोत्कंठयाव्याकु
लांस्वयंप्रेक्षमाणां॰प्राह रेणुरितिगवांरेणुधूलिनप्रसरतिकुतूहलानोरंध्रेः धूमधारा॥३६॥ द्वारेगुरुजनोगच्छ
तोहेतोः कथीवेमत्तेलंघितांस्तेभयंनीत्वंजरन्मध्येयाहि॥३७॥

रामठ

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

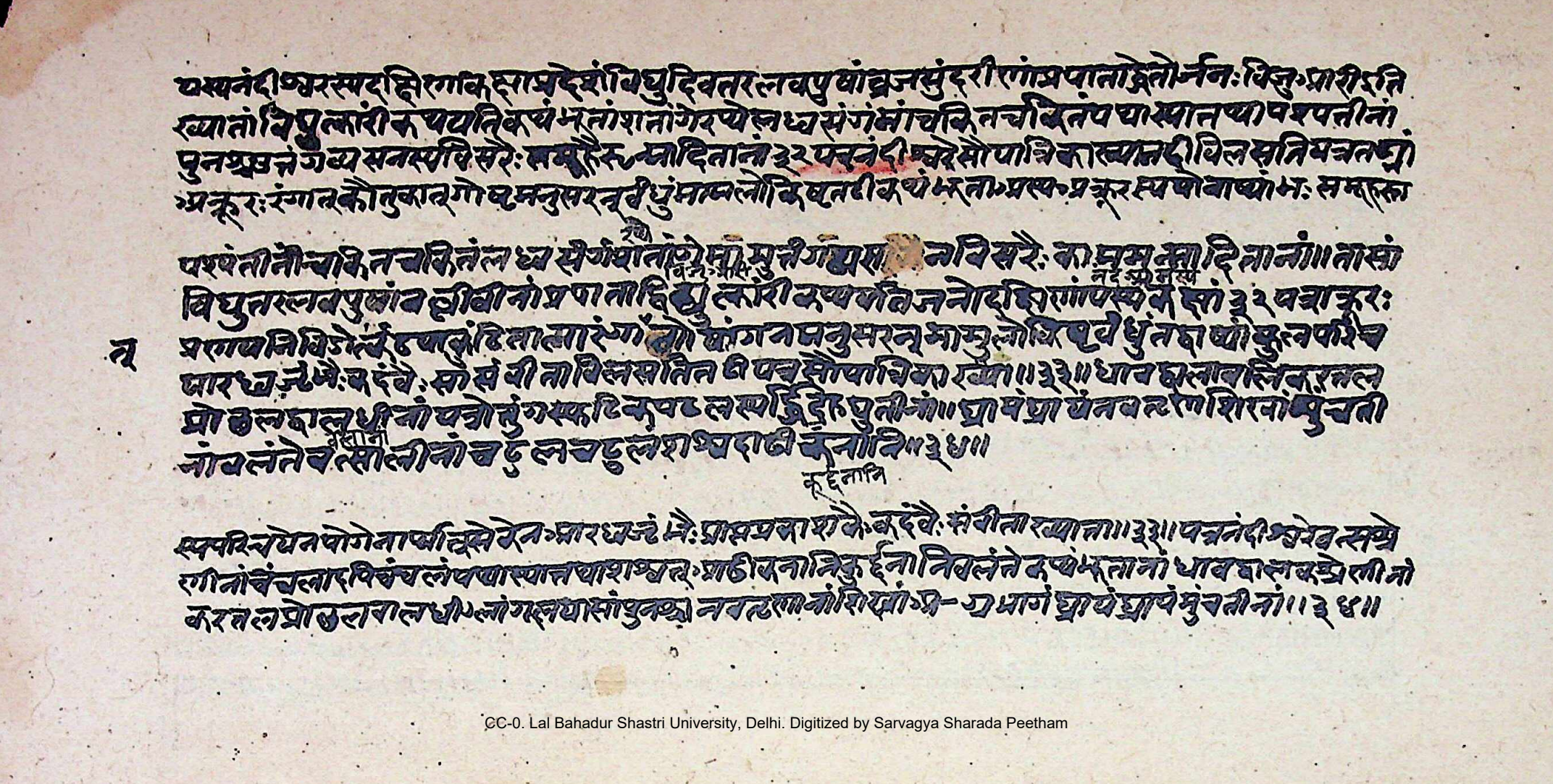

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

जोषांगनमनुसरनूरुरुपस्तवविंविंरणासिंजितैः एवमुग्धः प्रतदृशोर्नित्योकृयसंपरित्यजननजानेतादृशा
न्त्यदर्शनेलुप्तस्यकारशाभविष्यतीतिभावः कलम्सर्वतोभावनमिलंतीनाधुरियत्रार्थभनेगीतैः
कुरंगीविवसनोलब्धेसतिकः खलुवायुरांम्शवंधनीत्तनोति॥४१॥लीलयाउद्वलपुलकतुलाको

जो२ श्लोकः३

शोभीजोषांगनमनुसरन्सिंजितैरेवमुग्धःविकिरन्सतेपरिहरदृशौतांडवंमंडनांगि॥प्रारा
प्तीनैःकलपरिमलनाभुरांकैःकुरंलब्धेसारेविवसनांवायुरांकस्तनोति॥४१॥यांत्यालीलो
द्वृत्तकलतुलाकोटिसघसेयासौलब्धोचंद्रौविलसितकुतःशादमेदारयंजविधा॥पश्चो
विप्रःसन्नपदवींवज्रवंद्रस्यमुंचन्नंतर्भिन्नोमुरियासभ्रमाद्भ्रमीति॥४२॥

हिन्यपरोयत्नघयास्यात्तपायांत्यात्सयाकुत्तःसकाशात्तशदवेधारव्यविधालधाशदमात्रैवयालस्यं
विदुंकरोतिसाशदवेधार्विधामयाननुरथादृस्पविधयाप्रंतर्भिन्नःश्रीकृतोघूर्णीयमानःस
न्वज्रजंद्रस्यसरनंगंतुंयामलतापदवीनोमुंचन्नत्यजनयत्रुचचित्तसंभ्रमात्रंचमीतिपुन
पुनभ्रमिंप्राप्नोति॥४२॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

९ इत्थंप्रतेनप्रकारेणस्मेरस्मितकांतिभृतांकुवलयदृशांप्रेमसर्वस्वः लीलाजल्पः यत्रपुरा प्रासीत् प्रवृत्तं
प्रनलंघ्यया सात्तया स्मरपरिमलंबिभ्रतीनां॥ ४७॥ यत्रनंदीश्वरेण त्रैविद्यमेप्रथितप्रभावेण॥

२ इत्थंसाचिस्मितरुचिभृतां यत्र संधानुबंधेमानुद्दिश्यस्मरपरिमलंबिभ्रतीनामदभ्रं॥ यो
ब्रा नःपुण्याधिविधहृदयोत्तुंगचानुरागीस्त्रीलाजल्पःकुवलयदृशांप्रेमसर्वंपुरासीत्॥
द्वाक्षाभिःकुत्सवंक॥ दामाद्यैर्द्विगुणितरसस्तत्रविधोतितानांघ
र्मांभोभिर्दृषदिनिधिन स्मरगंदस्यलोभांभृ भा लोवांतप्रचलत्व॥
लदलकश्रेणिभाजांमदीयैःकीर्त्तिस्तोमैर्मुखरितभुवनांभोज
लक्ष्मीभराणाम्॥ ४८॥

निमग्नानामग्नंकोमलमपिकोमलंयत्रासात्तयाप्रभृतीनांकुवलदृशांप्रेमोत्तानैर्गीतैः मरुद्भिर्मग्नप्रली
लासमातिर्जागरणंसमजनिसमजनिर्वृतिपरश्लोकेनान्वयकीर्तिनामदीयैःकीर्तिस्तम्हैःमुखरिता
नि यानिमुखानांभोजानितेषांलक्ष्मीभरोऽगतिशयोयासां॥ ४८॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

सदेवीयशोदावसतेर्हरिरुच्छदशनेसोल्लंठंपपासात्पावसतिप्रनःमुरांभोजेशोभांक्षणंविधेहियत्सनवि
श्लोकगर्वमानाभ्यांदृष्टेप्रनादरूपभावविशेषः दूरादमुरविजयिनश्रीकृष्णस्यचित्तरूपनरिमपकरन्नवाहप
इतिघसिक्तोवर्त्मपातीवभत्व॥४३॥४४॥हंसस्विनवदहलीवेदिकायांहरिरुल्लठःसन्लोचनांतनिध
त्तेहेमिव्यामानस्यउन्नत्याकवलितेग्रस्तेलज्जयाह्रीपिताह्रीसतिविस्मितमनःस्वपर्यसितस्माद्हिमुरव

मासोल्लंठवसतिवसनेर्तस्लाघारिदेवीवच्छोस्तोमैःस्तुतिमिहमुरांभोजलक्ष्मीविधेहि दूरान्निनोम
लिमपकरन्नेकभ्यांजिदिद्योविंवोकस्तेमुरविजयिनोवर्त्मपातीविभत्व॥४३॥पाहिश्रीलुठतिनेरसाद्रं
सतेपश्यदेवीशिवंसारातेस्खलनममलंश्रृंगमंजीवरोति॥दूरान्नंदःकलपतिपुरोदृष्टयामुनराधेवंदरे
विस्थगयंचपलाघंगमंजीमसीद॥४४॥तिवन्गोहागनेभुविमुहृल्लोचनांतनिधेनेजातोत्कंठ
स्तवसखिहरिर्हलीवेदिकायांमिथोरमानोन्नतिकवलितेविंगवाक्कार्पितास्मीसांतंहंनाश्लपय
सिवहिश्रीरूपप्राणनाथं॥४५॥पश्यद्रीडांसपटलसोतन्वतीपुरस्तात्हरेगौरीनसरतिमुहुःशो
रिणाकारितामिग्राकृष्टयाणहनकुरेवेणुवादिनोदेजनाम्यस्याःपुरनुपमंवित्रमंकुंजवीथी४६

यश्रीसविलसरत्याःकपटलज्जांप्रत्यांप्रस्थात्। नोऽस्मांपुरस्मात्द्रीडांसकपटंतत्वतीहसंशोरिणा
नेत्रद्वारामुरारिकारितामिग्राहनाविष्टस्यहरेनिःसरतिमिहुरेणाग्राकृष्टयाग्रस्याःग्रनुपमं
लज्जाविक्रमंकुंजवीथीलजानाति॥४६॥कुलकं॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

श्रीकृष्णप्रसंगेनदेवाद्युक्तेरोमांचैकांचित्मानिनीप्रवहित्यर्थासंगोपपत्ति॥ प्रयंमभरोमांचो
मदंगयतपिधत्तेशशुद्धमतिनत्रेमहिमसंवंधपवनःहेतुः॥४२॥ललितराधिकामानभंगार्थ

माम्पसंवदसविसुतातीरधूर्तस्यवार्त्तागंतव्यामेनखलुतरैलेहूतिसीमापितस्मा॥ विख्याता
कुंजगतिकठिनायविधतेमदंगंशोमांचार्यसपदिपवनोदमनस्तत्रहेतुः॥४२॥कामंदूरेवसतुप
रिमाचादुहृदेनवायंराज्यंस्वामिन्विरचयमप्रांगणंमाप्यासीः॥हंतस्तांतामम्सहच
रीधीरात्रिमेकाकिनीयंनीतांकुंजेनिखिलपशुषीनागरोजागरेण॥४३॥मेदिस्यांतेलुठ
निद्रायितामालतीम्लानपुष्पा॥तेषत्रहरेरमणिविमलाःखिद्यतेपद्मनाभः॥४४॥त्वंतो
निद्रंसपयसिनिशांशेदयंतीसयामानेकलेनमधुरिमातंनुनालोचयामि॥४५॥

टी॥

मनुनयंतंकृष्णंप्रत्याहहेनिखिलपशुषीनागरत्वचादुरंदेखादुत्तिसज्जेपहिमारु
रेवनुधासखीमाननीप्रत्याह॥घनमात्मानिकीर्यनवपुष्पाचयनोभावात्मालतीम्लान
मैं॥हपुष्पासतीधरयंतंलुठंतंहरमणिवंसपसिखींरयंतीसती॥४५॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

गीतैः कीरवैः लोभनायासचेष्टातपाउदंचलचुंबुकस्तनावलंबशोभितैः॥४९॥ कांचित्त्वं चेश्वरी मानसी
साकारिणी स्वसखीमानकरणायमांपदिवारंवारंदिशसिमंत्रयसि तदाकृष्यमस्त्र्यः चित्रपत्रंचित्रपटं निर्मा
यमत्रंदेहि पत्रफलकंभवदुकूलं स्थितापश्यंतीप्रेंखेणाहं मयात्रकरणासतीमुहूर्तंयावद्विलंबे किंतु
हेलोदंचलयपरिणितग्रंथितैर्मंथनीनां॥ जानोन्मिश्रैर्मसृणमसृणंमंथतीनांदधीनि॥गीतैस्ता
सांकुवलयदृशांपत्रराज्ञिविरामेप्रेमोत्तानैर्मंथयंजनिस्वप्नलीलासमाप्तिः॥४९॥ पुत्रंनिर्मा
पत्रंवित्रपत्रफलंहरिकंसारिप्रस्त्रीवारंवारंदिशसिपदिमांनानिर्वाहत्राप॥ पैत्रश्रं
नीभवनकुटीरंकुरुकरणांतरालंसाकारा प्रियंसखिसुरतंयाचिरेमुहूर्तं॥५०॥
संतिस्त्रीव्रजपुवतयस्तदिनोदानकूलारामेग्रामेममसहचरीस्त्वं या
घहनीपादृषाभ्यर्णेशाद्वकुलगुल्मंत्वांकटासार्द्धंचंद्रावलिकोदंडे।
घर्यतीजवात्पश्यसंरंभणीयं॥५२॥

मुहूर्तंदूंत्रशक्नोमीतिध्वनिः॥५०॥स्मीलाःप्रेक्षाःकिंतुग्रामेममसहचरीराजिरंगेकोधवतीपश्य प्र
नुरागवतीत्यानघहनीपंजवात्वेगात्संरंभणीकोपना॥५२॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥श्रीहरिः

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

पद्मबंधोः सूर्यस्यपुत्री यमुना पुंडरीकाक्ष श्वेतकमलस्य ईक्षणोत्तरः सोरागपुनिम पूर्णात्तः पद्मे पुंडरीके [illegible] रोकृ
ष्णेप्रत्युत्तरमाः हेवामोरु सदाप्येतासारस्वा [illegible] लीपद्मनेत्रेणामनचेतः कामयानभवतिनेकुनास्मरईषद्विकसितं
>मधवाच्युतमष्टि नेरत्नवर्णेणजम्बुरोमलधामि। पद्मेधिसदानिर्म्ला गृहवनवासासिद्धरसश्रेतीम्रमचेतः।
कामयानभतितेन हेतुनारक्तप [illegible] लानाम्नी सधारवीपत्रएवभूतमाक्तंश्रीकृष्णंभुजगु [illegible] घामि च ८ मरा ल

वारंवारंवनसिसालनेष्टजनाप पद्मबंधोः पुत्रीस्नानम्नवसरिवरसः पुंडरीके क्षणेः सो॥ चेतः कामयानव
तिविसदासारसालीनवामेतेनस्मेरंमुहुरमिलधाम्यम्बुतेरक्तपद्मं॥५८॥ पद्मधाम्यंतर्हितवसतिंत्वामरालांग
नानोमत्रक्षीविस्तृतपिकचंकृष्णकंठंग्रहाण॥ साधुबूधेसरिन्मदकलोमोशिरबंडोज्वलोपंकुंजेहंधाभुजग
दमनोद्दामदर्पोभ्युपेति॥५९॥

लांगनानांहंसस्त्रीणांप्रेतर्मधेकृष्णवसतिंत्वांपश्यामिअतः कृष्णकंठंस्यामवरेसुकृष्णाक्षस्य
५ हंसितयाचहंसमपरयोरहिनकुलवत्स्वाभाविकविरोधात्कथंविवक्षमधोस्थिलाभवरप्राप्तिरितिभावः॥पद्मे
मरालांगनानांकुटिलवामसखीनांमध्येकृष्णवर्तिंत्वांपश्यामिअतः कृष्णकंठंग्रहाणाक्षस्यकृष्णसरिन्मदकलो
विकर्त्तव्यंशिरबंडोज्वलोपंकुंजवरः सांद्रछायस्वपतेवाम्युपेतिमान्निकट नागछतिपद्मे शिरबंडिनोज्वलः श्रीकृष्णः
भुजगःकालियःनस्यदमनेउद्दामदर्पोयस्यसः॥५९॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham.

गुरुजननिकरेवर्त्तमानाकाचित्श्रीकृष्णेनग्रामस्यनिवर्त्यनिकुंजेस्वयंनिरूप्यप्रेरितांदूतींप्रंगसुरंधेनतत्रागतंभ्रमरमुप
दिश्याहःहेकृष्णवर्ण भ्रमरपक्षेकृष्णरूपभ्रमरःपक्षेपुनलापुष्पीवरणरूपसेगनुवंधेविंगंतरापंविप्रंनरोधिकृष्ण
क्षेहबलरूलेतिमुरल्यावलग्नतस्यनायंसमयइतिभावःतदाभिस्तंपदिध्यत्रचितस्तदारतोदूरवर्तिनंपुन्नागकुं

महकं।जोरूपविपलोभत्तसेवानुवंधेपतुःकृष्णभमरकुरुभेविंतरापंतदाभिस्तंपदिवलकृतव्यग्रचित लो
स्तदाग्रेंपुष्पैःपांडुछविमविरलैर्यहिपुंनागकुंजा॥५५॥ग्रत्रापातंचलमपिहरिंतंयंतीवलिंघ्रात्मालेव्यविपसरि
घनेनास्मिंकुंजेविलीना॥ग्रस्माभुग्धेहृदयमिहितादृग्घपीतांवरात्तेशनोनोभ्यःकुचपरिचयेमस्तुसोमाव्यधि।
घाः॥५६॥मांपुष्पाणामवचयमिलाहारमानीयकुंजेस्थित्वाधूर्त्तेविमितिरभसादुच्चैर्गायिस्त्वं॥शंकापंतर्नस्वा।
ग्रमुधातन्विगीतंतनोमिस्पीतंवृंदावनभुविकृतःकृष्णसारोत्सवाय॥५७॥

जंघाहिकुंजंबहिरं॥ग्रावरलैःपुष्पैःपांडुछविंम्रेलकानिविचिंत्य॥५५॥इतःपरंषड्भिःश्लोकैःग्रंकुपूर्वेश्लपणहरित्यं
वलिघ्रालंघ्यनिकिकुंजेग्रहंस्थिलीना॥५६॥मत्वीप्रत्युत्तरमाह।मुधाव्यर्थंग्रनःशंकांमारचय।ग्रंतुकृष्णस्य
रस्यहरिणरूपेणसोवापगीतंतनोमिपमेकृष्णस्यसारोत्सवायग्रेपुःस्वापगीतंतनोमि॥५७॥कृष्णविहरिलीनमः

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

हरिणाश्रीकृष्णेनवृंदावनेउत्कंठितानिविद्धिरेचक्रिरेतत्पुत्तरमाहः मुरविजयिनास्मरार्त्तिलंभिता
सिरेसरिवमाशंकेसादिग्यसारंगतः सुंदरहरिणात्सरोरागा ।भल्लमयाहरिणाहतियदुक्तंनत्वयी या
खिंनुप्रत्यमांतत्प्रेतिभावः॥६२॥होप्रियसखउद्धवपत्रतंदीक्ष्रेतासांव्रजसुंदरीणांकस्यातथाचांनर्म

वृंदारण्येनमोविद्धिरेनिर्भरोत्कंठितानिक्रीडोद्यत्रासैःसपदिहरिणाहामयाखेदयं॥स्तेधर्त्ते
मुरीव्रजविनालंभितासिस्मरार्त्तिंमाशंकेकासरिवममरसोदिग्यसारंगनोभत्तू॥६३॥इत्थंभक्तावुवि
धपदारंभगीभीरगर्भरणानांमेस्फुटत्तरतयाकोटिभिःचातुभिस्तां॥ग्रासीनासांप्रियसखपुरायचकल्पा
रणाचांप्रेमोल्लासप्रकटनवलाकर्म्मठानर्म्मगोष्ठी॥६४॥येयंश्यामास्फुरतिसरलेजोपकंन्यांविमर्यंप्रा
सासरव्यंतवप्रगयतेनिर्मितासौवपस्या॥प्रालिंगासुंमुहुरितिपयुर्वतीमोविदित्वानारविशहृष्यमु
पयौमानिनीपत्रराधा॥६५॥

जोषीपुरास्यासीत्तयदिममकरणांकोटयःस्युस्तदाएवकरणकोटिभिःस्तानर्म्मगोष्ठीपातुमिष्यानतुष
भ्यांपातुंसाशकेयर्थः॥६२॥यूयेशुसरंतीप्रेत्याह।केयमितिजोपकंन्यांविमर्यंमत्रप्राप्तापुनःसखीप्रत्यु
वाचहतवस्त्वयमल्पतेमयाप्रयोवयस्यानिर्मितातृतापुनःसखीप्राहप्रमुंस्यासौसखीप्रालिंग्यनं

कुरुतपाकुर्वतीराधानारीवेशंमांविदित्वा॥६४॥श्रीकृष्णः॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

हैरंभावलिचंद्रावलिरोहात्वहिर्भयप्रदोषसमयेभयः पुरंपिपुरोऽग्रेकृष्णावर्त्मविदुस्तस्यावलोकंनहिकु
रुःपदेकृष्णावर्त्मावलोकंचंद्रावली प्राहहेमुग्धेसर्वस्यवस्तुनःसंतापनद्वारापूर्तनहिमदनेपावकेनहो
मयानलभ्येसतिममरसवतीप्रक्रियानासिद्धिप्रयातिःपदेसर्वजनस्यातर्जाद्रमनेपावकेपवित्रेको
रवेश्रीकृष्णेनलभ्येसतिमअंगारसपुंकाप्रक्रियानप्रसिद्धिप्रयाति॥६०॥हेप्रियसखिश्रीकृष्णेनलभ्यत्

॥वालेचंद्रावलिनहिवहिर्भयभरःप्रदोषेणेहात्तत्कृष्णावर्त्मविदुरुपुरःकृष्णवर्त्मावलोकंसर्वस्यांतर्न
हिमदनेपावकेनाघलभ्येमुग्धेसिद्धिममरसवतीप्रक्रियानप्रयाति॥६०॥हैसखेनाघप्रियसखिल
सत्पुष्करांभेनहरात्तत्कृष्णेनाहंमदनवल्लदृशावेपितांगीविकृष्णा॥तीचैर्जग्रभ्रमतिपुरतोभ्रांतचित्ते
गुरुस्नेहुंकालिंदीपुलिनविपिनेदीप्यंतीस्मरेण॥६२

पुष्करांभाघश्चएवंभूतेनहस्तेनकरणेनवंपितांगी प्रहं प्राकृ षाप्रियसखी प्राहतेनवगुरु
लोकःपुरोभ्रमतितस्मात्तीचैर्जग्रःपुनर्यमुनासमीपमाहुमितिदीप्योपंतीस्मरेहस्ती
तेनकृष्णवर्णेनवर्त्महस्तेनयुंडेनकरणेन प्राकृषाइत्येवमर्थउक्तं६१ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥श्रीहरिः

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

श्रायामायदैर्घ्याययामिनीरात्रिःप्रार्थितागच्छत्हेसखिपश्यैषायामिनीरात्रिः गच्छन्दिनापे
क्षयापिक्षिप्रमेवप्रभाताजायतेअस्तंगतप्रार्थितोविस्तृतोलघिमानीचवेधयाहिनिश्चितंप्रचुरत
मोगुणयुक्ताहिजनाःपरेनप्रतिकूलाजायंतेःदृष्टांतेनेयंसगच्छरस्यप्रतिबंधःउपमःमा
लतीत्वयापालनीयेत्यनेनममशरणेसेतिवोविनात्मा

प्रातर्यीत्रांदूरपतिपुरेतथमाकर्णयशोरेरायामार्यप्रियसखिमयामिनीप्रार्थितागच्छतःपक्षिप्रंप्रार्थितल
घिमापापिनीयंप्रभाताजायंतेहिप्रचुरतमसोनानकूलाःपरेषुःदृष्टयावधस्तिनवलाभजतेयांदिने
यानवेधस्तावन्नवासुखंविभवतीकिंचिदप्यर्थयिष्येपुष्पैर्यस्यासुरकरवंकर्णपूरान्सुरैःसे
सेयंफुल्लाग्रहपारसरेमालतीपालनीया दृष्टनावेवित्वंपतितमत्रनिरर्थकंनिर्मीयमाणमेतांकले
सखिशिखरिणीहंतपातासितंणिमुग्धेवहिरनसरप्रांगणंगेहमध्यारूढोजिगमिषुरसौस्पं
दनेनदस्तनः ७०ग्रासीदीर्घेपक्षुपयस्तीमंतरानंतरामेषःप्राप्तःपापनचविकलतोपादभंगे
सुरंगाःधूस्तोनाभूदयमपिमनाक्संदनेचवेधःसत्संगंतामधुरमसौहंतविवेकेशिहंताः ७१

पालनेनभविष्यंतीतिधूनिःदृष्टहेसखिसर्वंपतितेगृहाणिवज्रेत्वंनावेक्षिनजानासिकिंतुत्वयानिर्मी
यमाणमेतांशैशवशिखरिणीजोत्तनःपातापानंकरिष्यतिःअस्तंनिगमिषुःसन्सुस्पंदनमारुढः७०
हेप्रार्थितसखिपश्यैषापयस्तीमंतराजोयसमरूपमध्येगंतरायःविधूनासीत्एवंरैवस्यात्सुरंगाःगृह प
तिपादभंगेःविकलतोनप्रायुःसस्यासत्संगंतागमिष्यति ७१

CC-0. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection. Digitized by eGangotri Sarayu Trust. Funding by MoE-IKS

यत्रनंदीश्वरेपद्माकरागंगावनसरसांकूलस्थलवर्तिनःकीला:वसंधनार्थंकीलतिप्रसिद्धा:मांतिकथं
भना:हृषादांप्रस्तरागंमंडलीभि:कल्पिता:पुनश्चशश्वत्निरंतरंजोदाहनार्थंमागतानांजोषमांकरपरि
चयमासेदिवांस:प्राप्तवंत:पुनश्चउत्तरलेवगतांतर्गतानांवत्सानांवंधायनिरता:।।६५।।सोयंराज

यत्रोत्तुंगा:क रथश्चियंशम्पदासेदिवांस:भवांसोपेविमलहृदावस्थितामंडलीभि।।वंधायोघत्तरल
तरसांतरंगकानांनिरता:कीलाकूलस्थलवलयिनोभांतिपद्माकरागं।।६५।।नौजानीम:कठिन।
शिक्षिताभिर्धानांकपालेणपालीनांधिलविलखनाकीदृशीकरगिलेखा।।यैःसंधाभांसुरविमिल
तोजोकुलेराजहृतःसोयंकरेगेतिभवतिभूतंमाधवंभावदीति।।६६।।एवमुक्तापद्मपुनृपतेरनुरागोकु
लेऽस्मिन्बालेप्रोतनंगरगनथोषणामांतनोति।।दुग्धेभवःसुरतिचलादीक्षणंदीक्षणंमैतनसंतं
स्कुटमिचटुलंहंतभ्रामंतनजाने।।६७।।श्रीकृष्णः।।

हृतःनिभृतनिभृतंपशास्मातस्माश्रीकृष्णंकरेणावदीति।।६६।।पद्मपृनृपतेर्नंदस्यादयाःकोतोग्रास्त
इतिप्रसिद्धःहृतासातःमधुरागमनाथोषणामांतनोति।।माधवंभावितवं।।६७।।श्रीकृष्णःश्रीः।।

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

रेणादिनेयश्रीकृष्णमुन्मनयदुकुलभवनमंमर्ण्यादिमामिंदिममम धुपुर्योपात्रपात्रस्नानोतासंदितुङ्गंगाःप्रत्युन्मा
विलापाः परिवल्लिरिवलवंतोवभूवुरित्यर्थः॥७५॥यत्रनंदीश्वरैःप्रदूरेनिकणेवपायनास्यस्तनोगोविलसातोवक
यभलाःनिरंतरजलाकरणास्वकपर्वतेनप्रासानोसोपवारिणांसंभोजादिगृहंकिंप्रापावसतिर्यत्रनत्याभलेनमिव

कृष्णमुन्मनकरुणावलाऽपनारिवधार्यीमामर्ण्यादंयदुकुलभवनमिंदिरेणं
दिनेयः॥इत्युत्तुंगाममम धुपुरेपात्रपायत्रनासंविचस्नानांपरिवलिरिवह्लदी
नांविलापाः॥७५॥दशभिः॥शश्वन्नीराकरणकपर्वप्राप्तगोपालनारीगृहक्रीडा
वसतिनिविडच्छायकुंजोपगूढः॥पत्राढ्येविलसतिमहानूवधूरोलंवसप्रा
पत्राभोदस्तीपतपवनःपावनारब्धस्नाडागः॥७६॥लीलाक्रांतेर्मुरविजयिन
नःसर्वतःपादपातैर्वेलद्वरणंकिंमपिजगतामंतरोकविनीताः॥एतेनद्रोषु
रुपरिसरानेचरीयोभजंतःतीव्रंमातःकमपिदहनंचेतसिज्वालयंती॥७७

छायायुक्तेनकुंजेनउपगूढःप्रालिंगतःपुनश्चवधूरोलंवैर्भ्रमरैसप्तपत्र॥६॥मुरविजयिनःश्रीकृष्णस्यली
लयाःप्राक्रांतैःकरणैःकिमपिवैलद्वरणंनीताःप्राप्तानंदीश्वरपरिसराःममनेश्वरीयोभजंतःसंतःचेतसि
कमपिदहनंज्वालयंतिहेमातःसाविवैलद्वरणंकीदृशंजगतामंतराकर्षिजगतामंतःकरणाकर्षणं

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

हेनृपतेर्दूतःप्रक्रूरःप्रग्रेवकालयपश्यनिर्धूलःजातएवकिमपिसाहसंकर्तुमिच्छुःस्यंतबालत्राससज्जतेऽयता
स्त्यर्थःसातसमेवाहःचेद्दतुल्यहासोपस्याएवंकृष्णमेलंपानात्रस्यतःपावन्तविसृजसितावन्मन्सखीहृसंकृ
ष्णवर्णेचंद्रहासंखड्गंहस्तान्नविसृजसितयाचत्यंयदिदृसृजतितदास्यंसखीखड्गधनरवेद्
नामघातंकरिष्यतिस्त्रीवधस्तत्रपेबलजिघ्नतीति।७२॥मन्त्रादिनाश्रीकृष्णदर्शनेःप्रसमर्थंसिद्धएव

॥१॥प्रारादग्रेकलयन्नृपतेर्दूतोनिर्धूतलःजाजज्वीतन्वीकिमपिविषमंसाहसंकर्तुमिच्छुः॥पाना॥
॥धावद्विसृजसिपुरश्चंद्रहासंनकृष्णंहस्तात्तावद्विसृजतिसखीचंद्रहासंनखेमं।७२॥
सुग्धेपश्यक्षणमधिहरिंनेत्रमुन्मीलयंतीमोहंनलंविरचयमुरुन्नीलनोचंचना
नि॥शृण्वन्वाक्यंकरमपिपुरोलंसीमंतिनीनांकूरस्तर्णंविनुदतिरयंदूरमक्रू
रस्तामा॥७२॥पेशपक्षामोदरितवमुरवालोकजन्मादिशोकोवारंवारंहरिन
यनघोर्बध्नंतस्तनोति॥धावद्गोजिसुरद्रुखुरोत्तानितानांवितानो
धूलीनांतुश्रयतिविसरन्नेषमिथ्याकलंकम्॥७४॥श्रीकृष्णः

रीभतिसखी॥प्रारादग्रेइति॥शुकःकृष्णोदरितवमुरवालोकनाज्जातोपःश्रीकृष्णशोकःसश्रीकृष्णस्यनयनयोरंतर्मध्ये
वारंतनोतिपरंतुश्रेष्ठुरखुराणांधूलीनांधिताताच्छादनंमिथ्याकलंकंश्रयतिसौमोतीत्यर्थःधूलिसंबंधादेव

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

प्रयंमधुरिपुःगोकुलादन्यत्रकुंजंनागमिष्यति प्रपितुनकुत्राविषतोस्मरीपतस्मात्ययोचितकालेनसाद्
गृहरस्थेतुस्वमित्तिमयाहतिमनसिकृत्वाहंनवेदमपामौनोव्यधापि॥८॥हसखिद्रोदीयान्प्रथिप्रतिशय
सुद्दोक्षिप्रेमजंघोममुकुंदंनामस्तिचिंतुप्रहंत्रेभवतीतिनिजसुभगतास्यापनायेवमांक्रंदंतीप्रतीहियघस्मात

व

कायंजंनामधुरिपुरयोगोकुलादस्मदीयः कालेरिस्येसुरजनिनिमयाहंतमानोव्यधापि॥काजानीतेयदिहरव
लताचातुरीदीक्षितेनप्रक्षिप्तप्रत्यंगिरशिदुशलंगोदिनीनेदमीना॥८॥नद्रोदीयानविसरिममप्रेमजं
घोमुकुंदंक्रंदंतीमांनिजसुभगतास्यापनायप्रतीहि॥खेलहंसीवलयितमनालोकनंवक्त्रविंबंस्तालंवा
यदहरहरागंढंविभर्त्ति॥८॥प्राशापाशैःसृमिनवनवैःकुर्वतीप्राणबंधंजात्याभीरुःकतिपुनरहंवासरा
णिक्षपिष्ये॥एतेहंदावनविटपिनःस्मारयंतोविलासान्उत्कल्लास्तान्ममविलवलान्मर्मनिर्म्मलयंति
८॥सावित्रीम्यन्मनसिजधनुर्विभ्रमोद्योधविद्याचिल्लीवल्लीभ्रमिधुरिमोहामसंपद्विरिक्ता॥एता
मार्तिंममप्रापयितास्मरतासंकरांगीप्रेमोत्तुंगाविभुमुरभिदोभंगुरापांगभंगी॥८४॥

वलंत्याचंद्रावलपितंपुरुंतस्यवक्त्रविंबंप्रनालोक्य॥८८॥मुरभिद्श्रीकृष्णस्यभंगुरापांगभंगीएतांमम्प्रा
प्तिंविंशमधिनाथंभक्तविश्राम्यंतीनंदर्स्यधनुर्विभ्रमेद्योधविद्यापतःप्रख्याःप्रपांगभंग्याःप्रयेकंदर्पविद्या
विश्रांनालुमानमुमेत्यर्थःपुनश्चभ्रूवल्याभ्रमिस्पन्धुरिपमोहामसंपद्विरिक्ताः॥८७॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

हे सखि कंसवैरिस्तवापि मांसलः बलवान् प्रेम्णो परिमलोऽस्ति अतएव श्रीकृष्णः ॥ अथ श्लोकार्थः हे सखि मनोहारि हारिश्यानुकारीणि विताम्यन्ति ॥ तस्मात् हे सुवदने इमौ लीनौ वस्त्राणां गात्राणि निर्भेदं क्लेविलपतेः करौः कथं बांधवान् स्मान् दंदहीति ॥ ७८ ॥ सखीवाक्यं श्रुत्वा पुनरीश्वरी प्रत्युत्तरमाह हे हताशे मधुः संबद्ध्वा कार्पण्यान्

प्रस्तिप्रेम्णोत्वापरिमलोमांसलः केसवश्चोरपन्थो वासतवभवितारहारानुकारी ॥ इमौलीना मधिसुवदनेगात्रनिर्भेदक्लेदैरभिः कार्मिकमुविलपतेर्बांधवान् दंदहीति ॥ ७८ ॥ मार्कपत्पाद्धिच पतृषावाषमोहंहताशेकृसंश्लिषांतदुपमांस्वेलुयानत्वजानासि ॥ बालस्त्रीहोविरहदहनादासजन्मा वलाम्भेमर्मोमाथीलघुतरमिमांपातपत्रंदहीति ॥ ७९ ॥ कारुण्याद्धीस्विपश्चिन्नगातीहाविमिमिर्वे लोपेधीस्थैर्यंमनसिमदमूरुप्रेवेदुरागा ॥ स्मृत्वादारीमथिपतिजोसव्रजंनाजिहीते धर्तोस्मानं त्रिजगतिनतस्तन्निर्घृवतांभर्तृ ॥ ८० ॥

दैन्यात्राषमोहंतृषामारचयाश्रीकृष्णेनाश्लिषामनुपमांतनुंविस्वेछपाप्रेम्नस्मानासिकं नु विरहदहनादासजन्माबालः मर्मोन्माथीलघुतनुंवलातपातपत्रलघुतरंशीघ्रंपया स्यात्त्यादंदहीति ॥ ७९ ॥ मनसिवैर्यंधेहियस्माद्धरोपचिवेश्रीकृष्णेत्वेदुरागाम्रःसधर्तः यदिव्रजंनाजिहीतेवमागस्तुतिदप्रस्मानंनिर्घृवतांजगतिप्रभर्तृ ॥ ८० ॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

१६

तेऽयाकपुष्पजालैः कस्तूरीनिर्मितैर्निर्मिता क्रीडातल्पे विकसितवपुः पल्लवप्रस्तरपृष्ठे पूगफलीः युवाङ्गं विन्यस्यन्ती प्रांक
दर्शनविनोदविधास्ये॥२७॥ हयरिपुवरस्त्रीपल्वेनप्रकीर्णोन्मेषैर्विलासैः कीर्णालिरस्याश्रमभूदेशस्य पश्यनेतस्मि
न्नस्मत्सीमाजपकंठं कांचावलिः पथिकश्रेणीरथिस्तोषास्कुरणा सतीदूरेत्यजति॥२८॥नंदीश्वरतटभुवि सिद्धी

क्रीडातल्पेनिहितवपुषः कल्पितेपुष्पजालैः स्मितास्मित्वाऽरणपरभसात्कुर्वतीनर्मभंगीः॥ विन्यस्तीतपल्लवपृष्ठमुत्वे
पूगफलीं विधास्ये कुंजकोणमहमिहनदीदर्शनेविनोदं॥२९॥ हरिपुत्रैः पशुपरमणीमंडलीनांविलासैर्यत्रोभ्र
यःकरणकुसौरभकीर्णलिरस्यैवघट्टाप्याज्यजातिपरितोऽकुर्वंकरांभ्यांदूरात्पांचावलिरपिसखेपस्पर्शसोपकंठ
२० चलुष्टशमिः॥ युक्तंस्मृतीकनकनिकरालिंगितांगैस्तुरंगै[illegible]हृष्वानंदीश्वरतटभुविस्यंदनंतेमिलनंमामाशं
कस्मुरमुपगतंसन्निधातव्यमारात्रावंतीभिःतरलतरलरागधेकायाःसखीभिः॥२१॥गोपालीनामधिवपुरलं
कारलीलांदधानोपेषांनयनविशलभगणोरागिणोमांचकार॥ग्राम्यडुंगावलिषुभवतातेषुशस्तांशिरीषमृदूं
दृष्टेवनविटपिषुप्रज्ञाविज्ञापनीयं॥२२॥ श्रीकृष्णायनमः॥

तंतवसंदर्शनरथदृष्ट्यांसुपगतंसमीपप्राप्तमाशंकयराधिकासखीभिःप्रारान्निकटेसन्निधातव्यंरथंकीडास्थं
जीकनकनिकरेणसुवर्णलिंकारसम्मेहनालिंगितांगैस्तुरंगैर्पुनः॥२१॥हेप्राज्ञभवतातेषुदावनाविटपिषुमम्प्रा
शिरांतृंदर्शितापत्रीपत्रेषांविटपिनांनवीनाकिसलयरागःगोपीनांमम वपुषःप्रलंकारलीलांदधानुमांस्व
स्मितमृदाशिरांमांचकारःप्रचुरागयुक्तंचकार॥२२॥ श्री॥ श्री॥ श्री॥ श्री॥ श्री॥ श्री॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

खलनरपतिसंसर्गांगुलीभंगयथास्यात्तथाऽऽर्द्रैः क्रोशंतीं चिंतयालुलितमुरवीलुलितमदनेधानुःभदेकप्रस
तिमदेकपुंजासवंजीःकलितवसुधालंवयंयथास्यात्तथावदेति॥२७॥तासांममप्रियाणांमंतिकत्वंवहन्नलिः
सन्प्रतुसरेःस्तितीयश्लोकेनात्मपंथांसुदर्शयन्मम गुरुणकथामंतरेणांतरेणागुरुणकथामध्येवदेत्ना

तांवंदेयाममसविनयंनामतःक्षामगात्रीमाक्रोशंतींखलुनरपतिंसांगुलीभंगमुच्चैः॥अंतश्चिंता
विलुलितमुरवीहामदेकप्रसूतिंसर्वांगैस्त्वंकलितवसुधालंवमंवांयशोदां॥२७॥यातिस्मृ
सोऽमबलपिनंकारवंभुंचमानाःखेदोद्यमन्गुरुणाकथामंतरेणांतरेणाक्षामीभूतांक्षितिपतिपु
रीवर्त्मविन्यस्तनेत्रांनाद्योजारुलितचसनावासरालिंक्षिपंतीं॥२८॥प्रक्रारव्येहतवतिहठा
ज्जीवनंमांनिदाघेविंदंतीनांमुरुविरलाकारमंतर्विदारः॥सद्यःशुष्यत्सुखजनसहांवल्लवी
दीर्घिकाणांपामाभाशामदमनुसताःप्राणकर्म्माःवसंति॥२९॥श्रीकृष्णायनमः

अंतर्हारंवहाप्राणांनाद्यस्तिशंकुंचमानांः॥२८॥प्रक्रारव्येनिदाघेनजीवनंनामजलरूपं
हृतवतिद्यासांवल्लवीरूपदीर्घिकाणांप्राणरूपाःकर्म्माःप्रासंरूपमुत्तिकामनुसताःसंतः
वसंति।जलशोषणेसतिदीर्घिकायथा।प्रथिरलाकारंअंतर्विदारंप्राप्नुवंतितथैवांतर्विदारं
विंदंतीनां॥२९॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

तासांनैचिकानांनिचयेगधांसम्मर्दलंपटैः योनैचिकैः तर्णकानांवत्सानांप्रणयंमुंचंत्यः प्रतार्यत्तर्णिकाः
शीघ्रासत्यः प्रमितप्रतुर्दिष्टुमे ... स्तुः गमनंचक्रुः प्रतुप्रासानुधात्तर्णिकारत्यत्रस्वार्थिकप्रत्ययस्यतापुरा
पत्वं॥९३॥

मतावीशानिनदमधुमिस्तर्णकास्तर्णिकानांयामुंचंत्यप्रणयमभितःसस्वरंस्तुतास्यः॥तासामुच्चैर्म
मपरिषदन्कामतोनामधेयंक्षेमंपटैस्तनयनिचयेनीचकैर्नैचिकीनां॥९३॥डिंभव्यूहंहतवतिविधौ
तत्तदाभस्तदाहंस्तन्यंमधुरमधयंवत्सरंवत्सलानां॥वारंवारंममनतिगुणान्चित्तविज्ञापपेयान्मस्ता
सांजरठपशुपीमंस्तीनांपदेशु॥९४॥ग्रामोदंमधुरैरधिरेमामरकैकामिः॥हरेपांतंकुसुमितव
नालोकनायस्पृशंतः॥श्रीदामाघाः प्रियसरचराहंतमन्नापतस्तेपौनःपुन्यान्तिपुरगमवनात्तुंगमा
लिंगनीपा॥९५॥हत्वारंगस्थलभुविमयाधीरकंसंदशंसंकावून्मिश्रैःशपथशतकैर्गोकुलेप्रे
षितस्या॥मानग्रस्तंचरणपुरलंवल्लवंहैकामंनामग्राहंममगुणनिधेर्वीक्षमानोदधीया॥९६॥

स्था

जरठावृद्धाः॥९४॥श्रीदामाघाकुसुमितवनांपहरेपांतंमांग्रामंदरिकामिःस्वजांतःसंतः॥ग्रामो
दंविदाधिरे॥९५॥॥मानग्रस्तंवल्लवंहरकामंनामग्राहंममगुणनिधेर्वीक्षमानोदधीया॥९६॥श्री

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

वोयुष्मानंगुणास्पकल्पवृक्षस्यपरिमलंसारंसारंलांत चेतःसोयंकांतःकिमपिसंदिशसंदेशंकि
तवाकर्ण्यतःधवलिमधुराश्वेतमातिशयस्तुकोपादिंदिरःपयःफेनस्यादिवकेशगंडस्यलंपस्य १०३

तापोन्मुक्तसितपटलीरूपमानाधरश्रीर्मुक्तकीजोधवलिमधुरादिंदिरक्षामगीड:॥सारंसारं
गुणपरिमलंहंतवःलांतचेताःसोयंकांतःकिमपिसरलासुंदरंसंदिशेशः॥१०३॥कश्चिद्वैतैर्मजयंसु
हृदिनवेप्पःपुरावत्कल्याणांगःसरलहृदयाकश्चिदुल्लालसीति।कश्चिद्यएसरयसरसेनत्रचित्रा
नकूलंकुंजेकुंजेकनमपसमानंचसेवापुमंचे १०४ नानोपत्नादिविधविनयैर्बंधुनंबंधुतानिः कर्तुंभूपः
किमपिकुशलंपत्रनेवर्त्तमानःध्यायंध्यायंनवनवमहेसेहृदयःसकव्योजाठोत्कंठलंमपर
॥वसंवासराणिक्षिपामि १०५

वोयुष्मकंकल्याणंउल्लालसीति १०४ वंधुतानिर्वंधसमूहैःभूपःपुनरपिकिमपिकुशलंकर्त्तुंप्र
संवंधमनीतःप्रतएवगाढोत्कंठलंमपरवशंयथास्यात्तथावासराणिक्षिपामि १०५ ॥३॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

तासांप्रियाणांमंतिकं वक्षुंजालिरत्वंशंकाभिर्पंत्रितःसन्नुपकुसेरःसापराधस्यममहृत्संकर्तुंयोग्यो
सिभर्तुर्दोषानुत्प्रापिदुषाभवंतिप्रनःस्वदोषपिहितंपापिएंपतनीपं॥१०॥मन्नेपथ्यस्तवकि.
तत्यमेषपुनस्तस्यभवतोवीक्षिणीनेनप्राकूलानासांनयनयोःपथितिष्ठत्सलममसंदेशंव्याहरेथाः

तासांवक्षुंजलिरतुसेरंतिकंपत्रितात्माशंकाभिस्तंस्तंभपरिरंभस्थिक्रियाएंप्रिया
एं॥इत्यंकुर्वन्निसिगुरुणिधेसापराधस्यपश्चेभर्तुर्दोषाहपिहिकुशलाहंतदुश्चंतिभृत्याः
१०त्रिभिःकुलकं।मन्नेपथ्यस्तवकितभवद्दीसरोनाकुलानांतुणातंकोत्तरंमं नःकल्प लित
नाजलभाजांतिथ्यात्रासांपथितनयनयोर्निशलावंगतानांसंदेशंमेलघुलथुसरेहारि
एंव्याहरेथाः॥२०॥यःकालिंदीवनविहरणोद्दामकाजःकलावानुद्दारस्यान्नरपतिपु
रंगांदिनीपनगीतः॥पुर्वन्नद्यंप्रणयसचिवस्तस्यगोपेंद्रसूनोःदेवीनांवःसदसिविधंल
भ्यवानुद्धवोसि॥२०२॥

कीदृशीनामुद्धवंपाउक्त तंयन्मानस्तस्पकल्पनयाजत्यजनानिभजंतेपुनश्चनिःशला
कंव्यवधाभांगनानांप्रेमानांतथाचस्त्रीणांतथास्वभावत्वात्परस्परंसंयुक्तीभवस्थि
तानांनित्यर्थः॥२०१॥तिस्रगोपेंद्रसूनोर्

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

प्रति: शंके यथास्वातपासंसपतिरंद्रयतिविलासा: कथंभूता: सातिशयेन भ्रमिप्रायो यानेत्रांतस्तेन
सदृशमेत्रांतस्यावैचित्रीनिरीक्षे भुवनजपार्थदतोदस्तावल्लंवसाहश्यंपेभस्ते॥१८ फुल्लारायत्रएव
भूतेविधिनेतवनीवीकर्षन्ग्रहंवद्वांवीस्पर्हकिंनवेधूर्तेत्वयाचेलांचलेगृह्यामग्नावलीविन

एतन्निस्मरसिविधिनेपुलंशारवेविशारवेकर्षन्निवीनवमुरटंवीस्यहृद्भिलंतीवल्याणीमेवित
रचितवेहंतचेलांतरालेगुप्तांगजावालमितिवदन्पहेचंदस्तदासं१९ तांवैदग्धीपरिमलक
षामुद्गिरंतीवचोपुलोतिदूरेशपथसिनिजांतधन्यासिधन्यैः ध्यायन्नाहंतमिहनगरेदेनिलो

॥कंविलोकेप्रीत्यायत्रव्यसनविधुरंवक्त्रमुन्मुद्रयामि२०॥

वदन्नदायत्रविलसः विस्मयान्वितजर्पुसंप्रभवंएतन्निस्मरसि १९ वैदग्धीपरिमल
विरिंशतांकपासरवीपुमध्येऽङ्गीरंतांतंनिजांतोतिदूरेशपथसिग्रतंधन्यासिग्रहंतद्
हनगरेतंलोकंनविलोकेःव्यसनविधुरंदःखेनकिंवदनंउन्मुद्रयामितथाचदःखदूरीकर

॥एतंपेरवयादानंवर्त्तनशक्नोमीतन्तर्थः २१॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

त्वादृशीनां चरित्रंमया ज्ञातं पूर्वं विरमतया न्योभवतीभ्यः सकासात्मीमतीवृत्तांतं समजानन्भव
त्यस्तथाम पिप्रेमपूर्वादृंचक्रुः येनयेमपूर्वादृनश्रुतानः सन्नृटि मपिकालं नेतुंनोसहेन्म्लाक्षो
मि १९ ननुयद्यन्निशायांषष्ठाकंमयासरमिलनेनमहतीउत्कंठासम मनिनदाहंतन्निरासुश्रा

॥ विभूषणवर्णनं सहरासादिवि ॥

सातज्ञातं विरमत चिरं त्वादृशीनां चरित्रंया न्यस्तीवासमजनिमनो मोदिनीवैर्यं चक्रुर्वक्रंमयिकिल
तथाप्रेमपूरंभवत्योयेनो द्भांतस्मृटिमपिचलादुत्सहेनाथनेतुं १९ रासोल्लासान्निरानिशिचिरंस
पूरदपदेशाहंदारएं सैरमिति मयासार्द्धमास्वादयंतीः भूयोभूपस्तदयिचपरिष्वाङ्गिनादृष
एंमेणांसंस्पः किंकाठलहृदयानत्रपतोभवत्वः १७ नेतेचंद्रावलिरसभरभ्रांतिनेत्रालमेत्री वैचित्री
निरिक्षे भुवनजयेदत्तहस्तावलंबाः उत्सर्पंतः स्मरणीरंतनेभ्रूविलासानिः संकमेहृदयमधुना
प्रांशवः श्वसयंतिः १८

लासानकरोमिविलासानंतरं मपिपुंतर्हिनेसतिभवद्भिस्तु नहसर्वस्वपूं मन्यतेऽत्येवपुभावं
दूषणमित्याहुः रासेतिस्वपूर्वदंशुलात रासोल्लासान्मपासर्द्धंप्रास्वादयंतिनथापिममदूष
णंरासस्मोभवत्योनचंपंते १७ हेचंद्रावलितवप्रांशवः उच्छ्वासेनेभ्रूविलासाः ममस्मरणपदवीं
प्राप्नवंतः संतःमेहृद

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

मनःकर्षिणीभिः सेवाभिर्स्वयासह उदधिनीमुदंनीतः प्राप्तःप्रासीतसतवपेष्टः कृ
तः तत्समीपवास्यातथापुरपरिजनैः सेव्यमानःसन्दुनोति।११४॥प्रहृद्विद्वैरिवद्विनैः
लीतप्रणयगडुलभूपगाढंवरा

यःसेवाभिर्मदमुदयिनीतत्रभद्रोजिभद्रेनीतस्ताभिर्निशिमनःकर्षणीभिस्वयासीत्।
सप्रेष्टस्तेनवयसिचयादिजितस्यानभिज्ञैःकृतस्तत्समीपुरपरिजनैःसेव्यमानोदुनो
तिः११४सोढव्यंतेकथमपिबलाद्वदुर्भीमुद्रयित्वातीव्रोत्तापंहृतमनसिमोद्धा
मविक्रांतिचक्रं।द्विद्वैरेवाप्रियसरिवदिनैःसेव्यतांदेविरोषेणपास्यामित्यमूणपच
डुलभूपगाढंवराणं॥११५॥दूत्यंतासामनुनयकलापेशलःक्रोष्टारीसंदेशं
मेकुवलयदृशांकर्णपूरंविधायतंमद्वेतोभवदवनीपोढपारावतीतांराधा

मंतःक्षमकवलितांसंश्र

रणसेव्यतांयामि।११५॥पेरासश्चतुरःममसंदेशंकर्णपूरंकर्णभूषणंविधायमदीय
चित्तरूपनवस्यःप्राटालिद्वतिप्रसिद्धायावद्भनीतत्रस्थितांप्रौढपारावतीस्वरूपां
राधांप्रजिघीषाप्रगल्भः११६

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

किरातपतेरंचलेमल्पंधत्वान्पंचदंगःसंकुचदंगःसन्स्वस्यदुत्पंनिवेद्यवयस्पाःस
खी१२पस्तवसर्वस्मात्प्राणादेःसकासात्गुरुःप्रेमास्पदत्वेनश्रेष्ठःएवंत्वंचयस्प
सर्वस्मात्गुरुरसिस्वश्रीहस्मःविधुरेश्लिष्टेमनसित्वांसंधुक्षमाणःजीवन्तस्मापटले

नचंचलंपद्यास्पासंदेदिशीतिपुनःपुनः

धत्वामान्यंविशालपततेरंचलेन्पंचदंगोभूसंज्ञानिःसपरिसाचिवीकृत्यतस्पावयस्पाः
दूत्संस्वस्यप्रवणहृदयस्त्वंनिवेधानवधंधीमन्सद्योमनकपितंवाचिकंप्रक्रमेथा
१२पःसर्वस्मात्तवचिल्गुरुस्त्वंचयस्पासिधीरेप्राणेन्यस्त्वंप्राणयवसान्तर्यस्पपःस्या
तवापिसत्वाधत्वामनसिविधुरेहंतसंधुक्षमाणःक्षमस्तस्मापटलचटुलेदेविसंदे
दिशीति१२१सख्युर्लक्ष्मीमुखिमतमुरीकृत्यदूरीभविष्मोधत्तेप्राणान्नन्वपयवि
पद्दिंचित्तापिसाध्वीमुक्तघायाम्बुरुस्तुमनाःसौणिष्टेलुटनीवद्धापेसंवसति

हृगतेमाधवेमाधवीपं१२२

संदेशंकृपयतिं१२१माधवेवसंतेगतेदुपमधीवद्धापेसंयद्यास्पात्तथाव
सतिपदेमाधवेक्ष्मेमाधवीराधिकाहृल्लक्ष्मीमुखिदूरीभविष्मोसख्युर्ममम
तमरीक्षत्यप्रनुपदंपतिक्षणंचिपति३चिर्जसतीप्राणान्धत्तक्लमपदे

CC-0. Lalbahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Bhakava Peetham

छायाकांतिःनविघतेशोभ

नीरेणजलेनस्तवकितायुक्ताहरूपासारवीनांचक्रवालैर्मेडलैर्गुंजाकंठनालस्यसमी
पस्थितस्पंदेनेरुनाग्रंतर्वपुःशरीरमध्येप्रनुमितःप्राणसंगोयस्याःसा११७हेमै
त्रीविदुरमैत्रीज्ञातविदज्ञानेमदुरःस्थलसंगसौरभ्यस्पर्शसंभ्रमेणप्राप्ता
दिकांमालांगृहाणेतादृशीपरिणतिदशामारूढायाःतस्याःप्रबोधेनत्परिमलं

सापत्न्यंकेकिशालयकुलैःकल्पितेनत्रसुसागुप्तानीरस्तवकितदृशांचक्रवालैःसखी
नादृष्व्यातेक्रशिमकलिताकंठनालोपकंठस्पंदेनांतर्लपुरनुमितप्राणसंगावरांगी
११७मालांमैत्रीविदुरमदुरःसंगसौरभ्यसंभावासंतीमिवंराचितमुरवीपंचवर्णांगृ
हाणप्रारूढायाःपरिणतिदशांतादृशीसारसाद्यास्तासादेतत्परिमलमनेकःप्र
बोधेसमर्थः११८माल्यामोदव्यतिकरवदिवोधितायाःसवाष्पंनेत्रेहंहंदिशिदिशि
मुहुर्विक्षिपंत्याविलसंतस्पोद्यत्पलकलिकादंतरायाःपुरस्तान्मंदमंदंविनय
मस्णस्तंबिनम्रोजिहीर्षाः११९
निनाकःसमर्थ११८माल्यस्यामोदसमूहेवरिवोधितायास्तस्याग्रेविनयेनम
स्रणःकोमलःस्मरजिहीर्षाःकीरपाःविलसंविस्मयान्वितंनेत्रेहंहंदिशिदिशिविक्षि
पंत्याःप्रोद्यत्पलकपक्ष्मलिकयादंतरायामकुलितायाइतिप
र्यवसितार्थं११९

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

[illegible] ब्रजभुवि सरसे केवलं यात्र यातेनार्यः [illegible] न्मम कुमतः किंतु राढं तवापि प्रेमोल्लासंपरिकलपतां गोपसीमंतिनीनां स्मर्त्तव्यामे सपदि भवती भारती सारतेयं॥१२९॥ गोपक्रीडो
ल्लसितमनसो निर्व्वली कानुरागात् कुर्वन्निस्य प्रणितमधुरामंडलेनोडवानि॥ भूपो रूपा म्र
यपदसरोजन्मनः स्वामिनोयंतस्पोहामंबरु तुरदपानंदपूरंप्रवेधः॥ १३०॥ इत्युद्धव संदे
शाख्यप्रबंधः समाप्तः॥ श्री॥ कृष्णरणपुर्य्यामजनि द्विजन्मा [illegible] घल्लरवैदमतिप्रबंधं॥ दत्तो तेनेद
तत्कृष्णः सदुपासकोहि सनातनेनेहकृतंयदत्र॥१॥

23

नः श्रीसनातनगो स्वामिनः श्रीकृष्णचैतन्यानंदपरंकतुरूपस्यममग्राम्यपदी पंपदक्रम
लंपस्यकृष्णपदेरूपस्यसोयंग्राम्यपदीपंग्रन्थस्समाप्तं॥१३०॥ समाप्तोयंचंपमुद्धवसंदेशटीका
ऋषिपंचवसुचंद्रे प्रौष्ठपदशुक्लपासरे॥ [illegible] लिखतकृष्णगोडाँद्विजन्मना ज्ञाति

कृसानलनिधौरुक्षे
वास्तवेयोगपा [illegible] रुद्रे दत्तेन

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagyan Sharada Peetham

24

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham